

Efficiency in de huisartsenpraktijk: een transitie naar meer ondersteuning met e-health?

Het belang van e-health ontwikkelingen wordt breed erkent. Zo presenteerde de landelijke artsenfederatie KNMG in 2012 de 'Nationale Implementatie Agenda e-Health'. Ook biedt de website van KNMG enkele voorbeelden van e-health toepassingen in de huisartsenpraktijk. De huisarts kent inmiddels het e-consult; online afspraken maken en recepten aanvragen, de komst van het Persoonlijk Gezondheidsdossier en het gebruik van eigen interactieve websites. Er is een ontwikkeling waarneembaar waardoor het thema: 'efficiency' een belangrijke rol in de e-health discussie gaat spelen.

Te denken valt aan de volgende tendens:

- een kortere verblijfsduur van de patiënt in het ziekenhuis
- chronisch zieken ontvangen langer en intensiever zorg in de thuissituatie
- de huisarts krijgt een meer centrale coördinerende rol in de interdisciplinaire zorgverlening (versteving poort wachtersfunctie en regierol)
- het aantal handelingen dat (op basis van bijvoorbeeld een uitvoeringsverzoek)

op initiatief van de huisarts door anderen uitgevoerd wordt neemt toe

- de huisarts neemt taken uit de tweede lijn over
- de huisarts focust zich meer op regio-specifieke zorgindicaties
- de patiënt wordt door de overheid gestimuleerd intensiever van zijn sociale netwerk gebruik te maken voor zorgtaken (mantelzorg/lekenhulpverlening).

TOEPASSING VAN E-HEALTH

Het lijkt er op dat huisartsen een technologische transitie ervaren waarin een betrekkelijk beperkte groep van 'early adopters' actief gebruik maakt van e-health ondersteuning, maar dat een substantiële groep de ontwikkelingen nog wat afwacht.

Enkele doelstellingen die met e-health-toepassingen kunnen worden ondersteund:

Betere en snellere interdisciplinaire diagnostische kennisdeling doordat traditionele administratief ondersteunende systemen zoals EPD's, ZIS en HIS worden aangevuld met mogelijkheden tot diagnostische kennisondersteuning en gerichte onderlinge communicatie- en documentatiemogelijkheden.

Tijdige onderkenning van de gevolgen van een ziekte of behandeling door het gebruik van digitale meetinstrumenten en tests met aanverwante digitale kennisondersteuning voor zorgverleners in de (specialistische) thuiszorg zodat zij sneller eigenstandig kunnen handelen en complicaties kunnen voorkomen.

De conditie van de patiënt wordt doelmatiger in kaart gebracht door het gebruik van sensortechnologie gedurende de zorgverlening in de thuissituatie zodat reeds ruim voor, maar zeker ook tijdens en na, een huisartsenbezoek of ziekenhuisopname maximaal gebruik gemaakt kan worden van informatie die over een langere periode op een niet-invasieve manier verkregen is. Bijvoorbeeld door het gebruik van 'quantify-self technologie'. Zo kan met het dragen van bijvoorbeeld een armband of een sensorpleister door de patiënt de mogelijkheid geboden worden gegevens op afstand te monitoren en te interpreteren. Hierdoor wordt het mogelijk snel (preventief) te (laten) interveniëren door gebruik te maken van aanvullende teleconsulting met tablets of smartphones en technische integratiemogelijkheden van verkregen informatie met het patiëntendossier en samenwerkende doktersdiensten

Wolter Paans

Wondgenezingsprocessen in de thuissituatie verbeteren door gebruik te maken van sensortechnieken in verbandmateriaal zodat minder of vroegere wondbehandelingen mogelijk zijn en infectiekansen dalen

Een veiligere thuissituatie wordt gecreëerd door bijvoorbeeld valrisico's te reduceren door gebruik van domotica. Bijvoorbeeld door het gebruik van automatische verlichting/bewegingssensoren; dit alles met automatische alarmoproepen en directe spreek-/luisterverbinding tussen patiënt en hulpverlener of mantelzorger

De zelfredzaamheid van de patiënt wordt ondersteund door het patiëntgericht ontwikkelen van software voor hulpverlening door middel van zorgrobotica (zorgrobot voor basiszorg, tilfuncties, intelligente hulparmen aan stoel of bed, robotprothesen, of het gebruik van digitale sociale interventies ter ondersteuning van bijvoorbeeld de (psycho)geriatrische thuiszorgverlening).

Er is een aantal discussiepunten die de eerder genoemde transitie naar uitgebreidere e-health ondersteuning lijken te beïnvloeden en die om nadere meningvorming vragen in het licht van kwaliteit van zorg, efficiency, doelmatigheid en kosteneffectiviteit:

Een beperkte groep van 'early adopters' maakt actief gebruik van e-health, maar een substantiële groep wacht de ontwikkelingen af.

- Privacy: het veilig, gericht en gewenst delen van medische informatie
- Informatieveiligheid: het voorkomen van het ongewenst openbaar maken van informatie
- De wens/urgentie tot verbeterde compatibiliteit tussen e-health toepassingen met Huisartsen Informatie Systemen
- Perceptie op zorgtechnologie: is 'zorg-op-afstand' ook 'afstandelijke zorg'? Staat de technologie tussen de arts en de patiënt in, of is deze juist aan beiden dienend?
- De perceptie van zorgverzekeraars op de kosteneffectiviteit van e-health toepassingen
- De mate waarin zorgverleners (diagnostische) technologie vertrouwen op basis van hun kennis over de bruikbaarheid, betrouwbaarheid en validiteit ervan

Hugo Velthuisen

- De perceptie van de patiënt. Hoe is het gesteld met de mogelijkheden en wenselijkheden die patiënten zelf zien om technologie in hun thuissituatie en in hun zorgvraag te integreren? Hoe staat het met de mate van 'health literacy' op het gebied van technologische veiligheid en zorgkwaliteit vanuit het patiëntenperspectief? Zijn er straks nog keuzemogelijkheden voor de patiënt en de huisarts om e-health toepassingen wel of niet te accepteren?

Het hoger onderwijs ziet het als haar maatschappelijke taak mee te denken met professionals in de zorg, om met onderwijs en onderzoek in te kunnen spelen op bovengenoemde tendens, doelstellingen en discussiepunten. Hiertoe worden in samenwerking met de eerste -en tweede lijn ontwikkelprojecten gestart. Heeft u interesse? Neem dan gerust contact op via info@huisartsenservice.nl.

DR. WOLTER PAANS

Docent-Onderzoeker, Hanzehogeschool Groningen.
DR. HUGO VELTHUIJSEN
 Lector New Business & ICT, Leading Lector Kenniscentrum Ondernemerschap, Hanzehogeschool Groningen